

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

חג הסוכות תשע"ג שנה ב' גליון 61

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,

ניתן לקבל את העלון במייל chagitben@neto.net.il

הנושא: חידושים לחג הסוכות ושמחת תורה

שהיצר הרע נכנע על ידי מדת ענוה בלי גבהות הלב
והרמת עיניים.

והנה, הרה"ק בעל ה"אמרי יוסף" (הקדמה לספר ליקוטי
תורה וש"ס) מביא בשם הרה"ק רבי שמעלקא
מניקלשבורג זי"ע, טעם מדוע על ידי מידת הענוה
מבטלים את יצר הרע, שכן הגמרא בסוטה (ה).
אומרת, כי אין הקב"ה משרה שכניתו אלא על העניו
ושפל רוח. שהרי הקב"ה הניח כל הרים וגבעות והשרה
את שכניתו על הר סיני. אולם על המתגאה אמרו "כל
אדם שיש בו גסות הרוח, אמר הקב"ה, אין אני והוא
יכולין לדור בעולם".

והנה שנינו (קידושין ל:): יצרו של אדם מתגבר עליו בכל
יום ומבקש המיתו, שנאמר (תהילים ל"ז, ל"ב): "צופה
רשע לצדיק ומבקש להמיתו", ואלמלא הקב"ה עוזרו
אין יכול לו, שנאמר (שם) "אלהים לא יעזבנו בידו".

מבואר מזה, שאין בכח אנושי להתגבר על היצר ללא
עזר אלקי יתברך שמו. אלא שבעל גאווה מכיון שאין
הקב"ה רוצה לדור עמו, אין לו עזר מאת ה' יתברך
להתגבר על היצר ועל ידי זה הוא נכשל בכל העוונות.
אולם מאידך גיסא, על ידי ענוה מבטלים את היצר,
שכן על ידי מדת ענוה זוכים להשראת השכינה, ואז
הקב"ה מסייע בעדו להתגבר על יצרו הרע.

והנה, סגולת מצות סוכה להציל מיצר הרע, כמו
שכתב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספרו
פרי צדיק (חג הסוכות אות מ"ב) וז"ל: כי זהו סגולת
מצות סוכה בביטול יצר הרע של תאוה, כאומרם ז"ל
(סנהדרין סג:) על אנשי כנסת הגדולה שביטלו היצר
הרע דאגין עלייהו כסוכה, וגם לטעם זה מברכין לישב
בסוכה רק על אכילה ושתייה, מפני שזה עיקר מצות
סוכה לברר תאוות האכילה בקדושה וכו'. ע"כ.

ויש לומר, כי כח סגולי זה הנמצא בסוכה, המועיל
לבטל את יצר הרע, זהו על ידי השראת השכינה

א. טעם לכך שהקדימה התורה את מצות
ארבעת המינים למצות סוכה.

ידועה קושיית המפרשים שעמדו על ההבדל שמצינו בין
תורה שבכתב לתורה שבעל פה, בסידור שתי המצוות
ארבעה מינים והישיבה בסוכה, כי בתורה שבכתב
נזכרה קודם מצות לקיחת ארבעה המינים: "ולקחתם
לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ
עבות וערבי נחל" ורק אחר כך נזכרה מצות הישיבה
בסוכה: "בסוכות תשבו שבעת ימים כל האזרח
בישראל ישבו בסוכות". ואילו בתורה שבעל פה
במסכת סוכה וכן בטור ובשלחן ערוך בהלכות סוכה
הקדימו חכמינו ז"ל לסדר הלכות הישיבה בסוכה
למצות ארבעה מינים?

והנה, על דברי הראשונים שהקדימו את מצות סוכה
אין שאלה כלל, שכן מצות סוכה קודמת למצות
ארבעת המינים, שהרי מצות סוכה נוהגת כבר בלילה
הראשון של החג, ואילו מצות ד' מינים אינה נוהגת רק
ביום כמבואר בשלחן ערוך (או"ח סימן תרנ"ב סעיף א'):
מצות לולב ביום ולא בלילה. ע"כ. וכל הקושייה היא,
מדוע אם כן הקדים הכתוב מצות ארבעה מינים שאינה
נוהגת רק ביום למצות סוכה שנוהגת גם בלילה?

ונראה בהקדם מה שכתב הרה"ק רבי חיים ויטאל
בשער היחודים (סוף פרק ו' מענף הג') בשם רבינו
האריז"ל, כי כל מי שיש בו מדת ענוה אין היצר הרע
שולט בו, שכן ענו"ה בגימטריא סמא"ל שהוא שמו של
היצר הרע, לרמוז שעל ידי ענוה מבטלים אותו. ובלשון
קדשו: ענו"ה גימטריא סמא"ל, לרמוז מי שיש בידו
ענוה אין סמאל שולט בו ואין יכול לקטרג עליו.

ומוסיף ומביא בשם הרה"ק רבי אהרן ברכיה בעל
מעבר יבק, כי מטעם זה סידר דוד המלך בספר תהלים
את מזמור קל"א, שהוא כנגד היצר הרע ששמו סמא"ל
בגימטריא קל"א: "מזמור לדוד ה' לא גבה לבי ולא רמו
עיני ולא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני", ללמדנו,

שבה, וכמובא בסוכה (ט): "כשם שחל שם שמים על החגיגה כך חל שם שמים על הסוכה".

וכך כותב המהר"ל בספר גבורות ה' (פרק מ"ו) וז"ל: "וכמו שקנו ישראל מעלת השכל בחג השבועות, קנו עוד מעלה עליונה בחג הסוכות הוא רוח הקודש השורה עליהם, ולכך היו ענני כבוד עליהם, שהשכינה חופף עליהם וכל מקום שהשכינה נמצאת שם ענני כבוד כמבואר בכתוב. וזהו אומרם (ירושלמי סוכה פ"ה, ה"א): למה נקרא שמחת בית השואבה שהיה בחג הסוכות? שמשם היו שואבים רוח הקודש. עכ"ל".

וכמו שמצינו בפסחים (ה): אלא הני שלושה ראשון ושלוש הזכרות אלו של ראשון: (באיסור מלאכה של פסח - ביום הראשון מקרא קודש יהיה לכם' (אמור כ"ג, ז'), באיסור מלאכה של סוכות - ביום הראשון שבתון' (שם פסוק ל"ט), ובנטילת ארבעת המינים - וזלחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר ...' (שם פסוק מ"ג), מיבעי ליה לכדתני דבי רבי ישמעאל, דתנא דבי רבי ישמעאל: בשכר (י שקיימו ישראל) שלושה ראשון' (את שלושת המצוות הנזכרות, הנקראות ראשון בתורה) זכו לשלושה ראשון: א. להכרית זרעו של עשיו. ב. לבניין בית המקדש. ג. ולשמו של משיח. להכרית זרעו של עשיו, דכתיב (תולדות כ"ה, כ"ה): "ויצא הראשון אדמוני כולו כאדרת שער", ולבניין בית המקדש, דכתיב (ירמיה י"ז, י"ב): "כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו". ולשמו של משיח, דכתיב (ישעיה מ"א, כ"ז): "ראשון לציון הנה הנם". ע"כ.

ופירשו המהרש"א והמהר"ל בספרו נצח ישראל (פרק ס"ב): שבשכר ראשון של פסח - זכו להכרית זרעו של עשיו, ובשכר ראשון של סוכות - זכו לבניין בית המקדש, ובשכר ראשון של מצות ד' מינים - זכו לשמו של משיח.

והטעם שבזכות ראשון של סוכות זכו לבנין בית המקדש, כי כל מהות הסוכה הוא השראת השכינה, וכמהותו של בית המקדש.

ועל ידי השראת השכינה שבה, זוכה לעזר האלוקי לנצח את יצרו הרע.

אולם כדי לזכות להשראת השכינה על ידי הישיבה בסוכה, מוכרח האדם להקדים ולהיות בעל ענוה, שכן השכינה מסתלקת מבעל גאווה וכנ"ל, לכך הקדימה התורה את הציווי של ארבעת המינים המסמלים לענוה, שכן אתרוג ראשי תיבות "אל תבואני רגל גאווה". כדי להורות, שבשביל לזכות להשראת השכינה בסוכה עליו להקדים ולהיות בעל ענוה.

ובדרך רמז יש לומר, מובא בספרים ש"פרי עץ הדר" סופי תיבות יצר. סימן ש"פרי עץ הדר" הוא עצה לתקן את היצר, והרי הראשי תיבות של אתרוג הוא: "אל תבואני רגל גאווה", להורות, כי העצה להינצל מהיצר, היא על ידי ריחוק מגאווה. וכנזכר.

משום כן נאמר אצל רבי עקיבא (סוכה לו): ש"בא לבית הכנסת ואתרוגו על כתיפו", כי רבי עקיבא השלים עצמו במידת הענוה, כאשר הסכים בגיל ארבעים ללכת וללמוד אצל מלמד דרדקי יחד עם ילדים קטנים, אין לך ענוה גדולה מזו, לכן רק הוא יכול לקחת עמו את האתרוג לבית המדרש ולהוכיח את החכמים להתנהג בענוה ובהכנעה, שכן אדם אחר יכולים לדחותו ולהשיב לו: "טול קורה מבין עיניך - קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים".

כמו כן לא רק האתרוג לבדו מסמל את הענוה, אלא כל ארבעת המינים. שכן ארבעת המינים הם כנגד ארבע אותיות שם הוי"ה כמובא בבית יוסף (סימן תרנ"א) בשם הרקנאטי. יעו"ש. וכתב הכלי יקר (פרשת מקץ מ"א, א', ויעו"י עוד בש"ך עה"ת תחילת פרשת צו, ובקדושת לוי פרשת שמות ד"ה ויאמר אהיה אשר אהיה) ששם הוי"ה מורה על ענוה. לכך ארבעת המינים מורים על ענוה. ויש להקדימם למצות סוכה.

כמו כן טעם נוסף שיש להקדים את מידה הענוה למצות סוכה, כי הסוכה היא זכר לענני הכבוד (סוכה י"א): שישאל זכו לכך בזכות אהרן הכהן (תענית ט.) אשר היה בעל ענוה כמובא במסכת כלה (ג', ה'), שהיה שפל רוח, שאיך הוא רודף שלום אם אינו שפל רוח. ע"כ.

בזה יבוארו דברי הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע שאמר כי ישיבת סוכה מסוגלת לאריכות ימים. שכן נאמר "כי בסוכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסוכות". ויש לפרש, "בסוכות תשבו שבעת ימים", ומה הוא השכר על כך? "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות" "אזרח" בגימטריה "גבורה" - להורות שהיושבים בסוכה יזכו לאריכות ימים ושנים כמו שנאמר (תהילים צ', י'): "ואם בגבורות שמונים שנה".

ולפי דרכינו יש לומר הטעם שזוכה על ידי הסוכה לאריכות ימים, כיון שעל ידי הסוכה זוכה להשראת השכינה עליו, וכבר נאמר: "ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום".

ב. "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות"

יש להתבונן במה שמדגיש הכתוב כי היושבים בסוכה כל האזרח בישראל המה, דלמה מיוחדים לישיבת סוכה דוקא אזרחי ישראל?

הגמרא במסכת בבא בתרא (טו.) מביאה כי אברהם אבינו נקרא "איתן האזרחי", שנאמר (ישעיה מ"א, ב') "מי העיד ממזרח צדק וגו'". וצריך להבין, שאם אמנם נקרא אברהם איתן האזרחי רק על שם שהעידו הקב"ה להביאו מארץ ארם שהיא במזרח, מדוע לא קרינו ליה איתן המזרחי ועל שם מה נקרא איתן האזרחי באל"ף?

ונראה לבאר, כי אברהם בא לתקן את חטאו של אדם הראשון, אשר בחטאו פגם באות אל"ף ובאות מ"ם.

באות אל"ף שכן מצינו בספר מגלה עמוקות (פרשת ואתחנן אופן קס"ב) שמביא מתיקוני הזוהר (הקדמה דף טו): כי אות א' מורכבת מאותיות יו"י - י' למעלה בצד ימין י' למטה בצד שמאל, והאות ו' באמצע בקו אלכסון המקשר בין היודי"ן, אלא שקודם חטא אדם הראשון היתה האות ו' עומדת בצורה ישרה, ורק לאחר החטא היא נתעקמה.

ומוסיף ואומר, שהקב"ה יצר את צורת פניו של האדם בצורת יו"י ביושר כפי שהיתה האות א' קודם חטא אדם הראשון, כי ב' העיניים הם בצורת ב' יודי"ן, ואילו החוטם הוא בצורת אות ו' ביושר. וזה נרמז בפסוק (בראשית ב', ז) "וייצר ה' אלקים את האדם", "וייצר" הא וי"י - צר, שצר הקב"ה את האדם בצורת יו"י, שהן ב' עיניים וחוטם. אולם כאשר חטא אדם הראשון נתעקמה צורת אות ו' שבאות א'.

ורמז זאת בכתוב (תהילים קמ"ו, ט"ג) "יתום ואלמנה יעודד", ראשי תיבות יו"י ביושר, כמו שהיתה אות א' בשעת בריאת העולם קודם החטא, אבל כאשר חטא האדם נעשה "ודרך רשעים יעות". שנתעוותה האות ו' של האות אל"ף ונתעקמה. עכת"ד.

ומתבאר כי נפגמה האות א' בחטאו של אדם הראשון.

כמו כן נפגמה האות מ', שכן מצינו אצל חטא עץ הדעת כאשר הנחש בא עם חוה בדין ודברים כדי לשכנעה לאכול מהעץ, אזי חוה במקום לברוח מהנסיון ולא להתעמת עמו, השיבה לנחש ואמרה (בראשית ג', ב'): "מפרי עץ הגן נאכל", פתחה עמו באות מ'. ובכך נתנה מעתה כח ליצר הרע הוא השטן את האות מ', שמעתה כל החוטא יוכל השטן להענישו בכח האות מ'. ובכך בא המות לעולם על ידי האות מ' שנפגמה.

אברהם אבינו זכה לתקן את חטאו של אדם הראשון ולהאיר את הפגם באות מ' ובאות א'. וזהו שאומר הכתוב: "העיר ממזרח", מזרח"ח אותיות מ' זרה, שהאיר והזריח את האור של האות מ', ובכל זאת לא נקרא "מזרחי" אלא "אזרחי" כדי ללמד, שלא רק האיר ותיקן את האות מ' אלא אף את האות א', וזהו אזרח - א' זרח, ונקרא שמו "איתן האזרחי".

מעתה יש לומר, כי תפקידו של כל יהודי בימי חודש אלול ותשרי לתקן את האותיות מ' וא', את האות מ' מתקן על ידי ארבעים יום מראש חודש אלול ועד יום הכיפורים אשר בהם הרבינו בחרטה על מעשינו ובעשיית תשובה. וממילא סילקנו את המות מהעולם ולכן נכתבים ונחתמים לחיים טובים ולשלום.

אחר כן יכולים אנו להאיר את האות אל"ף שנפגמה, וזאת על ידי מצות סוכה וזהו כוונת הכתוב "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות", שעל ידי הסוכה זוכה לא' זרח.

לפי זה נבוא ונבאר מה שמצינו בטור (סימן תי"ז) ששלשת הרגלים כנגד שלשת האבות, חג הפסח כנגד אברהם אבינו, חג השבועות כנגד יצחק אבינו, וחג הסוכות כנגד יעקב אבינו.

ומובא בספה"ק אמרי נעם (פרשת ויצא אות י"ג) וז"ל: במגלה עמוקות ויצ"א ראשי תיבות וירא יעקב צורת אל"ף. עכ"ל (ובמגלה עמוקות שלפנינו אינו נמצא). יעו"ש מה שביאר בזה.

ולפי דרכינו יש לומר, כי יעקב אבינו היה תיקונו של אדם הראשון כמובא בזוה"ק (פרשת בראשית דף לה): וז"ל: דהא יעקב דוגמא דאדם הראשון הוה דיעקב שופריה דאדם הראשון הוה. ע"כ (ועי' שער הפסוקים להאריז"ל פרשת ויגש). ואף הרמ"ע מפאנו בספרו עשרה מאמרות (מאמר אם כל חי ח"ג סימן י"א) מבאר בזה מאמר חז"ל (תענית ה'): "יעקב אבינו לא מת". כי על ידי שתיקן את חטא אדם הראשון וזיכך גופו באור עליון, נתבטלה אצלו גזירת המיתה עד שנשאר חי וקיים כאדם הראשון קודם החטא.

ומבואר מכך שהיה פרצופו של יעקב כפרצופו של אדם הראשון, שאכן הצליח יעקב אבינו לתקן את אותה ו' שנמצאת באות א' שהיא כנגד החוטם וגרמה לעות את הפרצוף של האדם, ויעקב אבינו בגודל קדושתו בא תיקנה. לכן חג סוכות שהוא כנגד יעקב אבינו מסוגל לתיקון האות א' שנפגמה על ידי חטאו של אדם הראשון, ולהביא את האדם ל"אזרח" א' - זרח, שהאות א' שנפגמה, תאיר ותזרח.

והתורה הקדושה פותחת את פרשת בחוקתי "אם בחוקתי תלכו" כי על ידי עמלות בתורה, יכול לתקן את האותיות אל"ף ומ"ם.

כמו כן, רבי יהודה הנשיא, אשר כתב במגלה עמוקות (פרשת ואתחנן אופן פ"ג) כי "נשי"א ראשי תיבות: ניצוץ של יעקב אבינו, אף הוא תיקן את חטאו של אדם הראשון ולכן פתח את סדר תורה שבעל פה במילה: "מאמת" האותיות הראשונות מ' וא', ולאחר מכן האותיות "מת", להורות, כי האותיות א' ומ' מתו ונפגמו בחטאו של אדם הראשון ובכוחנו על ידי לימוד התורה, לתקנם ולהחזירם לשורשם.

ג. "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות"

וכבר נתקשה בזוה"ק מה תוספת "בישראל" באה ללמד, יעו"ש.

ונראה לפרש בדרך הדרש, כתב בספר שם משמואל (הקדמן פרשת שמות), שבזמן שישראל נמצאים ברום המעלה ויושבים במנוחה ובשלווה בארץ ישראל, ובית המקדש עומד על תילו, אזי נקראים בני ישראל בשלימות בשם "ישראל" ומתקיים בהם בחינת "לי ראשי", שהם השולטים על אומות העולם. אך כשחטאו ישראל וגלו מארצם, באים אומות העולם

נוטלים אותיות "לי" הנמצאים בקצוות תיבת "ישראל", ונשאר שם "ראש" לבד.

ובזה מפרש הוא את הפסוק (תהלים כ"ב, ח): "כל רואי ילעיגו לי יפטירו בשפה יניעו ראש". שעם ישראל מתפלל ובוכה על שהגויים לועגים על תיבת "לי", על ידי שיניעון "ראש", והיינו שמפרידים אותיות לי מן תיבת ראש.

וכן זהו פירוש הפסוק (איכה ב', ג'): "גדע בחרי אף כל קרן ישראל", שעקרו את הקרנות מתיבת "ישראל" והם אותיות "לי", הנמצאים בקרנות של תיבת "ישראל". ואזי נוטלים אומות העולם את תיבת "ראש" כמאמר הכתוב (איכה א', ה'): "היו צריה לראש אויביה ש' לו", ששונאי ישראל נעשו לראש, על ידי שהפרידו אותיות "לי" מן תיבת "ראש", ואין שם "ישראל" בשלימות. עכת"ד (עי' בדברינו לפרשת קדושים אות מ"ט).

ועל פי דבריו יש לומר, כי על ידי ארבעים יום מראש חודש אלול ועד יום הכיפורים, ימים של עליה בתורה ובקדושה, שהם בגימטריא "לי", זוכים להחזיר את האותיות ל"י לשם ישראל, ולפיכך הוסיפה התורה ואמרה: "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות", שבחג סוכות זוכים להשלים את השם "ישראל", ואין עוד לגויים כח לפגוע ולהזיק לעם ישראל.

מטעם זה סגולת חג סוכות לנצח את אומות העולם, וכמו שכתב בספה"ק חמרא טבא (תחילת פרשת כי תצא) על הפסוק "כי תצא למלחמה על אויביך" וז"ל: ...דא רזא דסוכה כמבואר במקובלים בכוונת הדפנות שהם בסוד: "בידך כח וגבורה", אשר ידך מורה על כ"ף יד שגימטריא ב' פעמים דופן, וכן ציור של הסוכה שהוא שני דפנות ושלישית אפילו טפח הוא כציור אתון ד' עם " שהוא יד. "ושבית שביו" מילת שבית ראשי תיבות: ב'סוכות תישבו שבעת ימים". ושני תיבות אלו "שבית שביו" עולה לולב אתרוג הדם וערבה. אשר בכח הסוכה והמינים יתן השי"ת לאומים תחת רגלינו כן יהי רצון אמן. ע"כ.

ולפי דרכינו יש לומר, כיון שאחר ארבעים יום השלמנו האותיות ל"י החסרות מהשם ישראל, וזכינו ל"וכל אזרח בישראל ישבו בסוכות", לכן אין עוד כח לאומות העולם לפגוע בנו.

ד. חג שמחת תורה

ידועה קושיית המפרשים, שלכאורה חג שמחת תורה אינו במקומו, שהיה יותר ראוי לחגוג אותו בחג השבועות ביום בו ניתנה התורה לעם ישראל.

נראה להסביר זאת ע"פ הויכוח שהיה למלאכי השרת עם משה על מתן תורה לישראל, וכדברי הגמרא בשבת (פח:): "ואמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבנו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר

להן: לקבל תורה בא. אמרו לפניו: חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם? (תהלים ח') "מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים!" - אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: החזיר להן תשובה! - אמר לפניו: ריבנו של עולם, מתיירא אני שמא ישרפוני בהבל שבפיהם. - אמר לו: אחוז בכסא כבודי, וחזור להן תשובה, וכו'.

וצריך להבין, מה הענין של האחיזה בכסא הכבוד כדי להשיב למלאכים.

אלא מבארים המפרשים, כי טענת המלאכים היתה שכן מובא בירושלמי שהקב"ה מקיים את התורה כולה, ואחת מהלכות חושן משפט היא ההלכה של "בר מצרא" שאומרת, שכאשר פלוני רוצה למכור את הקרקע שלו או את הדירה שלו, הרי שיש לשכן שהוא "בר מצרא" זכות קדימה, והוא קודם לקנות יותר מאשר שאר קונים שאינם גרים בסמוך לקרקע או הדירה. ואם כן התורה שהיתה בשמים והמלאכים גם הם נמצאים בשמים, אם כן קודמים לבני ישראל שנמצאים על הארץ מדין של "בר מצרא"?

על כך השיב בורא עולם למשה רבינו: "אחוז בכסא כבודי וענה להם תשובה", היינו שנשמות ישראל הם חצובים תחת כסא הכבוד וגבוהים מן המלאכים, כי מחצב הנשמות גבוה ממחצב המלאכים, ובעולם הבריאה הוא עולם הכסא שבו נמצא כסא הכבוד, ובו נמצאים נשמות ישראל, ואילו המלאכים הם רק מעולם היצירה.

אולם זהו רק כאשר ישראל עושים את רצונו יתברך, ומקומם הוא בעולם הבריאה תחת כסא הכבוד, אולם כשנכשלים ישראל וחוטאים, הקב"ה מסלקם מעולם הבריאה ויורדים אל מקום החיצונים שהוא תחת מקום המלאכים, וממילא טוענים המלאכים שהם קודמים לקבלת התורה מדין "בר מצרא".

לכך אחר עשרת ימי תשובה, בו מתקנים אנו את מעשינו, והקב"ה היה קרוב אלינו במשך עשרה ימים, בבחינת "מלך בשדה", שכביכול הקב"ה ירד אל מקומנו אנו, ואת היום הקדוש מסיימים באמירת שבע פעמים: "ה' הוא האלהים". להורות, כי לאחר מחילת יום הכיפורים, הקב"ה לוקח אותנו חזרה אל המקום האמיתי שלנו, למעלה משבעה רקיעים אל מקום כסא הכבוד, וזהו ענין הכניסה לסוכה "צילא דמהימנותא", וכמובא בשפת אמת, שהסוכה היא בחינת "בצילו חמדתי וישבתי", להיות במחיצתו של הקב"ה במקום עולם הבריאה למעלה מן המלאכים, ומעתה בטלה טענת המלאכים שהתורה שייכת להם משום דין "בר מצרא", ועל כן ראוי דוקא עתה לשמוח בקבלת התורה.